

PROGRAM SZKOLENIA

INFORMACJE OGÓLNE

<b>Nazwa szkolenia:</b>	Dzienny opiekun
<b>Podstawa prawna:</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• ustawa o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 z dn. 4 lutego 2011 r. (Dz. U. 2023 poz. 204 ze zm.)</li><li>• rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2011 r. w sprawie zakresu programów szkoleń dla opiekuna w żłobku lub klubie dziecięcym oraz dziennego opiekuna (Dz. U. 2020 poz. 1205)</li><li>• rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 8 września 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu programów szkoleń dla opiekuna w żłobku lub klubie dziecięcym oraz dziennego opiekuna (Dz. U. 2023 poz. 1998)</li></ul>
<b>Jednostka prowadząca:</b>	Zespół Żłobków m.st. Warszawy
<b>Rodzaj kształcenia:</b>	Szkolenie
<b>Forma kształcenia:</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• stacjonarna w formie wykładów, ćwiczeń i warsztatów;</li><li>• w formie e-learningu i on-line: zapoznanie z teorią i odpowiedź na pytania zamknięte sprawdzające wiedzę z warunkiem procentowym zaliczenia części e-learningowej w zakresie materiału dydaktycznego z progiem zaliczenia w przedziale od 70% do 90 % z wykorzystaniem komputera z dostępem do internetu, webinar, wykład on-line z wykorzystaniem komputera, tabletu lub smartfonu z dostępem do internetu</li></ul>
<b>Miejsce kształcenia:</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• siedziba Zespołu Żłobków m.st. Warszawy przy ul. Belgijskiej 4 w Warszawie i żłobki wchodzące w skład Zespołu Żłobków m.st. Warszawy</li><li>• platforma szkoleniowa do e-learningu Moodle</li></ul>
<b>Czas trwania:</b>	160 godzin, w tym: <ul style="list-style-type: none"><li>• 130 godzin zajęć teoretycznych w formie wykładów, ćwiczeń i warsztatów, z możliwością realizacji do 75 godzin w trybie e-learningowym i on-line: zapoznanie z teorią i odpowiedź na pytania w formie zaliczenia na platformie e-learningowej lub zapoznanie z teorią on-line, wykonanie testu sprawdzającego i przesłanie do osoby oceniającej</li><li>• 30 godzin zajęć praktycznych u dziennego opiekuna zatrudnionego w Zespole Żłobków m.st. Warszawy lub u innego wskazanego przez uczestnika szkolenia</li></ul>
<b>Szkolenie adresowane do osób:</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• nieposiadających kwalifikacji wskazanych w art. 39 ust. 1 pkt. 6 ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 z dn. 4 lutego 2011 r. (Dz. U. 2023 poz. 204 ze zm.);</li><li>• spełniających warunki wskazane w art. 39 ust. 1 pkt. 1 – 4 ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 z dn. 4 lutego 2011 r. (Dz. U. 2023 poz. 204 ze zm.)</li></ul>
<b>Cel szkolenia:</b>	Uczestnicy uzyskają wiedzę z zakresu psychopedagogicznych podstaw i rozwoju dziecka w okresie wczesnego dzieciństwa, stymulowania tego rozwoju i jego wczesnego wspomagania, a także zdobędą kompetencje i umiejętności do pracy jako dzienny opiekun

**Program szkolenia *Dzienny opiekun 160 godzin* organizowanego przez Zespół Żłobków m.st. Warszawy**

<b>Efekty kształcenia:</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• uzyskanie wiedzy z zakresu podstaw psychologii i pedagogiki małego dziecka oraz opieki nad dzieckiem w punkcie dziennego opiekuna i jego wychowania,</li><li>• poznanie przebiegu procesu rozwoju jednostki i jego uwarunkowań, etapów w rozwoju dziecka, osiągnięć na poszczególnych stadiach,</li><li>• poznanie sposobów wspierania rozwoju małego dziecka,</li><li>• nabycie umiejętności rozpoznawania potrzeb rozwojowych dziecka oraz poznanie sposobów ich zaspokajania,</li><li>• poznanie źródeł wspierających rozwój dziecka i czynników zagrażających temu rozwojowi,</li><li>• poznanie zasad opieki i pielęgnacji dziecka prawidłowo i nieprawidłowo rozwijającego się, a także nad dzieckiem z niepełnosprawnością oraz wymagającym szczególnej opieki, w tym poznanie elementów metod terapeutycznych mających na celu stymulowanie rozwoju dziecka ze specjalnymi potrzebami,</li><li>• nabycie umiejętności wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych,</li><li>• uzyskanie wiedzy z zakresu planowania i organizowania zajęć ruchowych, manipulacyjnych, muzycznych, plastycznych dla dzieci,</li><li>• poznanie zasad udzielania dziecku pierwszej pomocy,</li><li>• poznanie zasad ochrony praw dziecka,</li><li>• nabycie umiejętności pracy ze zróżnicowanymi językowo i kulturowo grupami dzieci oraz komunikacji z rodzicami,</li><li>• poznanie metod i sposobów komunikowania się z dzieckiem oraz rodzicami w odpowiedni sposób,</li><li>• poznanie sposobów prowadzenia dokumentacji związanej z opieką nad dzieckiem,</li><li>• poznanie przepisów prawa pracy i BHP.</li></ul>
<b>Podstawy zaliczenia szkolenia:</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• obecności na zajęciach teoretycznych (dopuszczalna liczba godzin nieobecności: 16 godzin),</li><li>• pozytywna ocena na poziomie minimum 75% zaliczenia materiału z zajęć odbywających się w systemie e-learningowym i on-line,</li><li>• pozytywna ocena zajęć praktycznych w punkcie dziennego opiekuna,</li><li>• pozytywna ocena na poziomie minimum 75% zaliczenia z egzaminu pisemnego z wybranych zagadnień prezentowanych na szkoleniu</li></ul>
<b>Sposób potwierdzenia ukończenia szkolenia:</b>	<p>Ukończenie szkolenia z wynikiem pozytywnym potwierdzone jest:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• wydaniem certyfikatu zawierającym: imię, nazwisko i PESEL osoby, która ukończyła szkolenie, nazwę szkolenia i czas jego trwania, nazwę jednostki prowadzącej szkolenie, numer decyzji MRPiPS zatwierdzającej program szkolenia i podstawy prawne programu, datę ukończenia szkolenia oraz ogólny program szkolenia według bloków tematycznych oraz wykaz godzin szkolenia, przypadających na poszczególne bloki</li></ul>
<b>Kwalifikacje kadry szkolącej:</b>	<p>Szkolenie prowadzą osoby posiadające odpowiednie wykształcenie, zasób wiedzy, doświadczenie zawodowe i uprawnienia w zakresie psychologii, pedagogiki małego dziecka, logopedii i fizjoterapii oraz praktycznej opieki nad dzieckiem w żłobku i w punkcie dziennego opiekuna, a także przepisów prawa pracy i BHP oraz zasad udzielania dziecku pierwszej pomocy, które zapewnią właściwą realizację programów szkolenia</p>
<b>Autorzy programu:</b>	<p>Zespół Żłobków m.st. Warszawy</p>
<b>Wykaz literatury:</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• <i>Psychologia rozwoju człowieka</i> – Brzezińska Anna, Apelt Karolina, Ziółkowska Beata, GWP Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2019</li></ul>

- *Psychologia wychowawcza* – Przetacznik – Gierowska Maria, Włodarski Ziemowit, Wydawnictwo Naukowe PWN, 2014
- *Żłobek. Opieka i wychowanie* – Opracowanie zbiorowe pod redakcją Anety Jegier, Wydawnictwo Difin, 2021
- *Wychowanie i wspieranie rozwoju małych dzieci w domu, żłobku i przedszkolu* – opracowanie zbiorowe pod redakcją Anny Mikler – Chwastek, Wydawnictwo Difin, 2017
- *Biomedyczne podstawy rozwoju dziecka dla studentów pedagogiki, opiekunów w żłobku i nauczycieli wychowania przedszkolnego* – Wiśniewska Marta, Plandowska Magdalena, Anna Mikler – Chwastek, Wydawnictwo Difin, 2021
- *Kształtowanie rozwoju psychoruchowego małych dzieci w żłobku* – Jegier Aneta, Kurelska Bożena, Wydawnictwo Difin, 2019
- *Neurobiologiczne podstawy rozwoju poznawczego. Słuch* Jagoda Cieszyńska Rożek, Wydawnictwo Centrum Metody Krakowskiej, 2018
- *Neurobiologiczne podstawy rozwoju poznawczego. Wzrok* Jagoda Cieszyńska Rożek, Wydawnictwo Centrum Metody Krakowskiej, 2019
- *Neurobiologiczne podstawy rozwoju poznawczego. Ruch* Jagoda Cieszyńska Rożek, Wydawnictwo Centrum Metody Krakowskiej, 2020
- *Neurobiologiczne podstawy rozwoju poznawczego. Język*, Jagoda Cieszyńska, Wydawnictwo Centrum Metody Krakowskiej, 2022
- *Dziecko a integracja sensoryczna*, Jean A. Ayres, Wydawnictwo Harmonia, 2015
- *Wspólnie z dziećmi O wspieraniu rozwoju małego dziecka*, Opracowanie zbiorowe, Wydawnictwo Regionalne Centrum Edukacji Ekologiczne, 2005
- *60 zabaw żłobkowych. Materiały dla opiekunów, psychologów i logopedów*, Anna Różańska-Gał, Joanna Kuś, Joanna Wasilewska-Kogut, Wydawnictwo Harmonia, 2022
- *Poradnik metodyczny do pracy z dzieckiem od 1 do 24 miesiąca życia*, praca zbiorowa, Wydawnictwo JKJ, 2022
- *Wczesna interwencja terapeutyczna. Stymulacja rozwoju dziecka. Od noworodka do 6 roku życia*, Cieszyńska Jagoda, Korendo Marta, Wydawnictwo: Wydawnictwo Edukacyjne, 2007
- *Neurobiologiczne podstawy rozwoju dziecka*, Anna Jankowska, Wydawnictwo Uniwersytet Jagielloński, 2016
- *Psychologia dziecka*, R.Vasta MH. Haih S.A.Miler, Wydawnictwo WSiP, 1995
- *Rozwój dziecka od 0 do 3 lat*, D.J. Sparrow T.B Brazelton, Wydawnictwo GWP Gdańskie Wydawnictwo Pedagogiczne, 2018
- *Rozwój dziecka od 0 do 3 lat*, D.J. Sparrow T.B Brazelton, Wydawnictwo GWP Gdańskie Wydawnictwo Pedagogiczne, 2018
- *Konwencja o prawach dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.*  
(<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19911200526/O/D19910526.pdf>)
- *Prawa Dziecka. Dokumenty Rady Europy*, Paweł J. Jaros. Warszawa 2012.  
([https://brpd.gov.pl/sites/default/files/prawa\\_dziecka\\_dokumenty\\_rady\\_europy.pdf](https://brpd.gov.pl/sites/default/files/prawa_dziecka_dokumenty_rady_europy.pdf))
- *Standardy Ochrony Praw Dziecka*, pod redakcją: Marek Michalak, Warszawa 2018  
([https://brpd.gov.pl/sites/default/files/standardy\\_ochrony\\_praw\\_dziecka\\_-\\_ebook.pdf](https://brpd.gov.pl/sites/default/files/standardy_ochrony_praw_dziecka_-_ebook.pdf))
- Strona internetowa Funduszu Narodów Zjednoczonych na Rzecz Dzieci UNICEF, [www.unicef.pl](http://www.unicef.pl)
- Strona internetowa Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę, [www.fdds.pl](http://www.fdds.pl)
- *Edukacja międzykulturowa – przewodnik*, P. P. Grzybowski, Oficyna Wydawnicza „Impuls”
- *Logopedia międzykulturowa*, E. Czaplewska, Wydawnictwo: Harmonia

**BLOK I**

**ROZWÓJ DZIECKA W OKRESIE WCZESNEGO DZIECIŃSTWA**

**łącznie 20 godzin**

**I Aspekty rozwoju dziecka – charakterystyka zmian w zakresie rozwoju poznawczego, psychospołecznego i motorycznego na poszczególnych etapach życia dziecka 12 godzin**

1. Stadia rozwoju sensomotorycznego wg Piageta – zestawienie porównawcze osiągnięć w poszczególnych sferach rozwoju na określonych etapach życia dziecka.
2. Rozwój jednostki a kształtowanie się osobowości.
3. Wpływ temperamentu na kształtującą się strukturę osobowości.
4. Rola wczesnodziecięcych schematów poznawczych w kształtowaniu się osobowości.
5. Obszary i kierunki zmian rozwojowych dziecka w wieku do 3 lat:
  - a. fizjologiczne: od sygnalizowania potrzeb do samodzielności,
  - b. fizyczne: od odruchów do samodzielnego przemieszczania się,
  - c. emocjonalne,
  - d. społeczne,
  - e. językowe,
  - f. poznawcze.
6. Zadania rozwojowe (1 r.ż., 2 – 3 r.ż.), wiek występowania kamieni milowych; warunki zaspokajania potrzeb rozwojowych (poczucie bezpieczeństwa, odpowiednia wrażliwość opiekunów, itp).

**III Mechanizmy rozwoju dziecka. Źródła szans i zagrożeń dla rozwoju dziecka w wieku do lat 3 6 godzin**

1. Mechanizmy rozwoju, ich definicje i etapy.
2. Mowa:
  - a. rozwój mowy,
  - b. mowa jako narzędzie komunikacji i interpretacji rzeczywistości,
  - c. etapy rozwoju mowy,
  - d. mowa czynna i mowa bierna.
3. Myślenie i pamięć:
  - a. myślenie słowno-pojęciowe,
  - b. przyczyna i skutek /myślenie przyczynowo – skutkowe.
4. Motoryka i sensomotoryka i rola właściwej, wczesnej stymulacji:
  - a. kształtowanie uwagi,
  - b. lateralizacja,
  - c. koordynacja ruchowa ze zmysłami.
5. Kontakty społeczne, ilość i jakość kontaktów oraz ich znaczenie dla pozostałych mechanizmów rozwoju.
6. Uczucia i emocje, zmienność, niestabilność i sposoby regulacji emocji.
7. Szanse i zagrożenia środowiskowe:
  - a. codzienna prawidłowa stymulacja dziecka,
  - b. prawidłowe i celowe ukierunkowanie aktywności małego dziecka poprzez kształtowanie działalności zabawowej,
  - c. niekorzystne postawy rodzicielskie (pośpiech rodzica, nadmiar emocji, nieuporządkowana codzienność).

<b>IV Środowisko rodzinne jako czynnik warunkujący rozwój dziecka</b>	<b>2 godziny</b>
<ol style="list-style-type: none"><li>1. Rodzina – definicja i różne jej ujęcia.</li><li>2. Funkcje rodziny.</li><li>3. Wpływ środowiska rodzinnego na rozwój dziecka – fizyczny, psychiczny i społeczny.</li><li>4. Czynniki wpływające na rozwój dziecka:<ol style="list-style-type: none"><li>a. style wychowania,</li><li>b. postawy rodzicielskie,</li><li>c. relacje rodzinne,</li><li>d. atmosfera rodzinna.</li></ol></li></ol>	

## BLOK II

### STYMULOWANIE WSZECHSTRONNEGO ROZWOJU DZIECKA łącznie 90 godzin

<b>I Rozpoznawanie potrzeb rozwojowych dziecka</b>	<b>15 godzin</b>
<ol style="list-style-type: none"><li>1. Pojęcie potrzeby. Klasyfikacja potrzeb na podstawie różnych ujęć.</li><li>2. Podział potrzeb:<ol style="list-style-type: none"><li>a. potrzeby pierwotne (niższego rzędu),</li><li>b. potrzeby psychiczne (wyższego rzędu).</li></ol></li><li>3. Podstawowe potrzeby małego dziecka wg J. E. Younga:<ol style="list-style-type: none"><li>a. potrzeba bezpieczeństwa,</li><li>b. potrzeba kontaktu/więzi,</li><li>c. potrzeba autonomii,</li><li>d. potrzeba poczucia własnej wartości,</li><li>e. potrzeba autoekspresji,</li><li>f. potrzeba realnych ograniczeń.</li></ol></li><li>4. Sposoby identyfikacji potrzeb dzieci w punkcie dziennego opiekuna:<ol style="list-style-type: none"><li>a. pojęcie diagnozy,</li><li>b. cele i zasady diagnostyki potrzeb rozwojowych małego dziecka,</li><li>c. metody stosowane w rozpoznawaniu potrzeb małego dziecka,</li><li>d. skutki nieodpowiedniego zaspokajania potrzeb dziecka,</li><li>e. zaniedbanie potrzeb dziecka (brak uwagi, przebodźcowanie),</li><li>f. emocjonalne zabezpieczenie potrzeb (bliskość, rozmowa, zabawa).</li></ol></li><li>5. Obserwacja.</li><li>6. Ocenianie możliwości i potrzeb małego dziecka poprzez obserwowanie:<ol style="list-style-type: none"><li>a. kompetencji funkcjonalnych,</li><li>b. rozwoju spontanicznej aktywności,</li><li>c. strategii zachowania,</li><li>d. możliwości autoadaptacji,</li><li>e. rozpoznawania sygnałów wysyłanych przez dziecko.</li></ol></li><li>7. Obserwacja różnic indywidualnych – ich wpływ na kierunkowe rozwijanie uzdolnień małego dziecka i eliminowanie zagrożeń dla prawidłowego rozwoju.</li><li>8. Rola psychologa.</li><li>9. Sposoby zaspokajania potrzeb w punkcie dziennego opiekuna:<ol style="list-style-type: none"><li>a. rola opiekuna,</li><li>b. samodzielność dziecka.</li></ol></li></ol>	

<b>II Planowanie i dokumentowanie rozwoju dziecka w codziennych sytuacjach</b>	<b>1 godzina</b>
<ol style="list-style-type: none"><li>1. Karta informacyjna:</li></ol>	

**Program szkolenia *Dzienny opiekun 160 godzin* organizowanego przez Zespół Żłobków m.st. Warszawy**

- a. informacje o stanie zdrowia dziecka,
  - b. ankieta dotycząca rozwoju i upodobań dziecka pozwalająca na szybsze i dokładniejsze jego poznanie,
  - c. wywiad z rodzicem przy przyjęciu dziecka do punktu dziennego opiekuna oraz w trakcie procesu adaptacji – omówienie istoty szczegółowego poznania dziecka.
2. Plan pracy dydaktycznej (miesięczny, kwartalny, roczny).
  3. Monitorowanie rozwoju:
    - a. analiza postępów rozwojowych dziecka (indywidualne karty obserwacji i postępów),
    - b. efekty aktywności zabawowej (aktywność ruchowa, efekty zabaw manualnych).

**III Opieka pielęgnacyjna i zdrowotna nad dzieckiem prawidłowo i nieprawidłowo rozwijającym się, a także nad dzieckiem z niepełnosprawnością oraz wymagającym szczególnej opieki, w tym elementy metod terapeutycznych mających na celu stymulowanie rozwoju dziecka ze specjalnymi potrzebami 22 godziny**

1. Czynności pielęgnacyjne u dziecka zdrowego. Pielęgnacja i opieka jako formy stymulacji rozwojowej małych dzieci.
2. Czynności pielęgnacyjne u dziecka chorego. Postępowanie pielęgnacyjne i opiekuńcze w przypadku wystąpienia symptomów choroby.
3. Zapoznanie z podstawowymi jednostkami chorobowymi wieku dziecięcego:
  - a. choroby zakaźne,
  - b. alergie pokarmowe,
  - c. choroby pasożytnicze,
  - d. choroby układu pokarmowego.
4. Aseptyka oraz antyseptyka w punkcie dziennego opiekuna:
  - a. zasady mycia i dezynfekcji rąk,
  - b. zasady mycia i dezynfekcji różnych powierzchni,
  - c. zasady mycia i dezynfekcji przedmiotów używanych przez dzieci: zabawek, nocników, leżaków.
5. Środki ochrony osobistej w praktycznym użyciu – odzież robocza, maseczki, czepki oraz rękawiczki.
6. Zasady żywienia dzieci w punkcie dziennego opiekuna na podstawie Standardów dotyczących organizacji posiłków w Zespole Żłobków m.st. Warszawy:
  - a. Myjemy ręce wodą i mydłem przed i po posiłku; śliniaki są opcjonalne.
  - b. Wspieramy dzieci w samodzielnym nakładaniu sobie jedzenia.
  - c. Zachęcamy dzieci do jedzenia i próbowania nowych potraw.
  - d. Zachęcamy dzieci do udziału w przygotowaniu jadalni do posiłku i sprzątanii po posiłku.
  - e. Uważnie towarzyszymy dzieciom w czasie posiłków.
  - f. Uczymy dzieci szacunku do jedzenia.
  - g. Włączamy rodziców w kształtowanie zdrowych nawyków żywieniowych u dzieci.
7. Dziecko z niepełnosprawnością i wymagające szczególnej opieki. Charakterystyka opieki i stymulacji rozwoju.
8. Wybrane zaburzenia rozwoju, etiologia, charakterystyka, wsparcie rozwoju: ADD, ADHD, Autyzm, Zespół Aspergera, Zespół Downa, niepełnosprawność ruchowa, niepełnosprawność intelektualna. Postępowanie pielęgnacyjne i opiekuńcze.
9. Elementy metod terapeutycznych mających na celu stymulowanie rozwoju dziecka ze specjalnymi potrzebami stosowane w punkcie dziennego opiekuna.

<b>IV</b>	<b>Kreowanie przedmiotowego i społecznego środowiska rozwoju dziecka. Wprowadzanie dziecka w kulturę</b>	<b>5 godzin</b>
	<ol style="list-style-type: none"><li>1. Organizacja otoczenia dziecka w punkcie dziennego opiekuna:<ol style="list-style-type: none"><li>a. zasady aranżacji pomieszczeń dla małych dzieci (wyposażenie wnętrza, wystrój, kolorystyka pomieszczeń),</li><li>b. organizacja kąceków zabaw,</li><li>c. dobór pomocy dydaktycznych.</li></ol></li><li>2. Zasady organizacji zajęć:<ol style="list-style-type: none"><li>a. eliminacja uciążliwych bodźców,</li><li>b. właściwa organizacja pracy, w tym zasadność rozgromadzania dzieci,</li><li>c. stosowanie naprzemiennych zabaw, w celu zapobiegania zmęczeniu i znużeniu,</li><li>d. zapewnienie dziecku możliwości realizacji aktywności własnej,</li><li>e. stopniowanie trudności na podstawie obserwacji umiejętności dziecka.</li></ol></li><li>3. Przepisy ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3. Zasady organizowania i funkcjonowania opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w punkcie dziennego opiekuna:<ol style="list-style-type: none"><li>a. warunki świadczonych usług (funkcje punktu, warunki lokalowe, zadania punktu, sprawowanie opieki nad dziećmi),</li><li>b. kwalifikacje osób sprawujących opiekę (wykształcenie, kursy doskonalące, kursy pierwszej pomocy, rękojmia należytego sprawowania opieki nad dziećmi),</li><li>c. zasady finansowania opieki,</li><li>d. nadzór nad warunkami i jakością sprawowanej opieki (organ prowadzący: Prezydent m.st. Warszawy, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej).</li></ol></li></ol>	
<b>V</b>	<b>Wprowadzanie dziecka w kulturę</b>	<b>15 godzin</b>
	<ol style="list-style-type: none"><li>1. Pobudzanie twórczej aktywności dziecka na podstawie wybranych metod pracy wykorzystywanych w punkcie dziennego opiekuna:<ol style="list-style-type: none"><li>a. metoda Marii Montessori,</li><li>b. elementy metod wychowania muzycznego – metoda Carla Orffa i metoda Batti Strauss,</li><li>c. metoda Labana,</li><li>d. metoda Dobrego Startu Marty Bogdanowicz,</li><li>e. ruch rozwijający Weroniki Sherborne,</li><li>f. metoda Klanzy – zabawy z chustą animacyjną.</li></ol></li><li>2. Wychowanie przez sztukę według profesora Stefana Szumana.</li><li>3. Techniki parateatralne: teatr, teatrzyk kukielkowy, zabawy paluszkowe.</li><li>4. Zajęcia muzyczno-rytmiczne na podstawie standardu <i>Muzyka w punkcie DO</i> realizowanego w Zespole Żłobków m.st. Warszawy:<ol style="list-style-type: none"><li>a. Uważanie wybieramy utwory muzyczne, które towarzyszą dzieciom podczas różnych aktywności w ciągu dnia, biorąc pod uwagę indywidualne potrzeby i preferencje dzieci.</li><li>b. Dzieci w czasie pobytu w punkcie dziennego opiekuna mają możliwość poznania i zabawy gotowymi i zrobionymi przez siebie instrumentami.</li><li>c. Opiekunki codziennie proponują dzieciom zabawy z muzyką.</li></ol></li><li>5. Literatura dziecięca:<ol style="list-style-type: none"><li>a. zasady doboru treści, sposoby pracy z książką (wiersze, bajki, baśnie),</li><li>b. funkcje literatury,</li><li>c. terapeutyczne wartości literatury dziecięcej (bajkoterapia), stymulacja umiejętności językowych dziecka.</li></ol></li></ol>	
<b>VI</b>	<b>Zabawa jako podstawowa forma aktywności dziecka – zabawy eksploracyjne, muzyczne, rytmiczne, plastyczne i techniczne</b>	<b>27 godzin</b>

**Program szkolenia *Dzienny opiekun 160 godzin* organizowanego przez Zespół Żłobków m.st. Warszawy**

1. Pojęcie zabawy w świetle nauk pedagogicznych, teorie zabaw, funkcje zabawy.
2. Rola zabawy w rozwoju dziecka, etapy rozwoju zabawy wg Piageta, zasady organizowania zabaw w punkcie dziennego opiekuna.
3. Terapeutyczny, diagnostyczny, poznawczy, społeczny i fizyczny wpływ zabawy na rozwój dziecka.
4. Zasady dobrej zabawy, indywidualizacja w oparciu o potrzeby dziecka.
5. Rodzaje zabaw. Omówienie na przykładzie scenariuszy zajęć i pomocy dydaktycznych:
  - a. zabawy eksploracyjne – zabawy tematyczne, dydaktyczne, badawcze i sensoryczne,
  - b. zabawy muzyczne i rytmiczne,
  - c. zabawy plastyczne i techniczne – manipulacyjne i konstrukcyjne,
  - d. zabawy ruchowe i logopedyczne.
6. Wspieranie rozwoju dziecka podczas zabawy:
  - a. teoria rusztowania wg L. Wygotskiego,
  - b. sposoby na usprawnienie możliwości edukacyjnych zabawy i rozwoju dziecka,
  - a. udzielanie jakościowej informacji zwrotnej mającej wpływ na wspieranie procesu uczenia się dziecka oraz wspierania uczestnictwa dziecka w zabawie.

**VII Budowanie relacji społecznych z dzieckiem, rodzicami i lokalnymi służbami odpowiedzialnymi za rozwój dziecka 2 godziny**

1. Instytucje wspierające dziecko i rodzinę, ich rola, zadania, cele i zakres działania:
  - a. ośrodek pomocy społecznej (zespoły interdyscyplinarne, asystent rodziny),
  - b. Centrum Wspierania Rodziny,
  - c. poradnie psychologiczno-pedagogiczne,
  - d. organizacje pozarządowe (fundacje, stowarzyszenia),
  - e. kurator sądowy.
2. Współpraca z OPS, Rzecznikiem Praw Dziecka, urzędami dzielnicy/gminy, przedszkolami, domami kultury, ośrodkiem interwencji kryzysowej.

**VIII Umiejętność pracy ze zróżnicowanymi językowo i kulturowo grupami dzieci: pochodzącymi z rodzin należących do mniejszości narodowych lub etnicznych lub rodzin migrantów, zagrożonych wykluczeniem społecznym, niepełnosprawnych lub wymagających szczególnej opieki 3 godziny**

1. Wielokulturowość:
  - a. podstawowe pojęcia związane ze zjawiskiem migracji, historyczne uwarunkowania zjawiska w Polsce, sytuacją obecnie,
  - b. wyzwania związane z włączeniem w odmienną rzeczywistość kulturową i językową,
  - c. warunki adaptacji kulturowej.
2. Warunki i praktyczne rozwiązania w procedurze przyjmowania dzieci z niepełnosprawnościami lub wymagających szczególnej opieki oraz dzieci cudzoziemców do punktu dziennego opiekuna.
3. Praktyczne rozwiązania procesu włączania grup dzieci zróżnicowanych kulturowo i językowo, grup dzieci zagrożonych wykluczeniem społecznym i grup dzieci z niepełnosprawnością lub wymagających szczególnej opieki w punkcie dziennego opiekuna:
  - a. metody pracy w grupie zróżnicowanej wielokulturowo. Praktyczne rozwiązania. Organizacja dydaktycznego cyklu rocznego uwzględniająca wielokulturowość i różnorodność religijną,
  - b. organizacja przestrzeni punktów dziennego opiekuna w oparciu o potrzeby dzieci i rodziców należących do mniejszości narodowych, etnicznych lub rodzin migrantów oraz dzieci z niepełnosprawnością lub wymagających szczególnej opieki,



- c. integracja społeczności punktu dziennego opiekuna. Włączanie wszystkich grup rodziców we współpracę na rzecz dzieci i punktu,
- d. praca z dzieckiem i rodzicem obcojęzycznym, odmiennym kulturowo,
- e. praca z dzieckiem z niepełnosprawnością lub wymagającym szczególnej opieki i jego rodzicem,
- f. praca z dzieckiem zagrożonym wykluczeniem społecznym i jego rodzicem.

### **BLOK III**

#### **KOMPETENCJE DZIENNEGO OPIEKUNA**

**łącznie 20 godzin**

#### **I Odpowiedzialność prawna dziennego opiekuna**

**1 godzina**

1. Podstawowe przepisy o odpowiedzialności porządkowej w zakładzie pracy. Akty normatywne regulujące odpowiedzialność porządkową pracowników:
  - a. Kodeks pracy i Regulamin pracy (podstawowe obowiązki pracownika wynikające z Kodeksu pracy, podstawowe obowiązki pracownika zgodnie z Regulaminem pracy),
  - b. rodzaje kar porządkowych, zasady ich stosowania,
  - c. sposoby rozwiązywania umowy o pracę w związku z naruszeniem podstawowych obowiązków pracowniczych,
  - d. przepisy Kodeksu Karnego. Zasady odpowiedzialności karnej opiekuna:
    - odpowiedzialność karna za nieumyślne spowodowanie śmierci,
    - odpowiedzialność karna za nieudzielenie pierwszej pomocy,
    - ogólne przepisy o odpowiedzialności karnej za nieudzielenie pierwszej pomocy obywatelom.
  - e. przepisy Kodeksu Cywilnego. Zasady odpowiedzialności cywilnej dziennego opiekuna:
    - odpowiedzialność cywilna opiekuna za naruszenie dóbr osobistych i szkody wyrządzone przy sprawowaniu opieki,
    - odpowiedzialność cywilna deliktowa i kontraktowa.

#### **II Ochrona praw dziecka**

**3 godziny**

1. Wstęp do praw dziecka:
  - a. definicja praw dziecka i ich znaczenie,
  - b. Janusz Korczak jako twórca praw dziecka w Polsce,
  - c. dokumenty prawne – konwencja o prawach dziecka ONZ, konwencje Rady Europy, konstytucja RP, kodeks rodzinny i opiekuńczy, regulamin organizacyjny punktu dziennego opiekuna wchodzącego w skład Zespołu Żłobków m.st. Warszawy, Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem,
  - d. instytucje zajmujące się ochroną praw dziecka – UNICEF, Rzecznik Praw Dziecka, Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, organizacje pozarządowe.
2. Standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem:
  - a. czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci,
  - b. procedury interwencji w przypadku krzywdzenia dzieci w rodzinie, przez pracownika żłobka/punktu dziennego opiekuna,
  - c. zasady ochrony wizerunku dzieci.
3. Ochrona praw dziecka w instytucji – praktyczne aspekty:
  - a. czym są prawa, a czym zachcianki,
  - b. kształtowanie postawy zaangażowania społecznego – przykłady nierespektowania praw dziecka w placówce i kształtowanie umiejętności reagowania w takich sytuacjach.

<b>III</b>	<b>Podstawy medycyny ratunkowej – udzielanie dziecku pierwszej pomocy przedmedycznej</b>	<b>10 godzin</b>
	<ol style="list-style-type: none"><li>1. Organizacja ratownictwa w Polsce:<ol style="list-style-type: none"><li>a. podstawy prawne dotyczące obowiązku udzielania pierwszej pomocy,</li><li>b. bezpieczeństwo własne,</li><li>c. sytuacje zagrażające życiu i zdrowiu,</li><li>d. ocena sytuacji i zabezpieczenie miejsca zdarzenia,</li><li>e. wezwanie pomocy,</li><li>f. udzielanie wsparcia psychologicznego osobie poszkodowanej,</li><li>g. zasady udzielania pierwszej pomocy,</li><li>h. etapy udzielania pierwszej pomocy: przedziały wiekowe w pierwszej pomocy – niemowlę, dziecko, dorosły.</li></ol></li><li>2. Przywracanie oddychania:<ol style="list-style-type: none"><li>a. ocena stanu poszkodowanego, kontrola czynności życiowych,</li><li>b. prowadzenie resuscytacji krążeniowo- oddechowej u dziecka i u osoby dorosłej,</li><li>c. prowadzenie resuscytacji krążeniowo- oddechowej z użyciem AED i worka AMBU u dziecka i u osoby dorosłej,</li><li>d. zasady ewakuacji poszkodowanego.</li></ol></li><li>3. Stany zagrożenia życia człowieka:<ol style="list-style-type: none"><li>a. utrata przytomności – pozycja boczna bezpieczna i przewrócenie na plecy,</li><li>b. omdlenie,</li><li>c. ból w klatce piersiowej,</li><li>d. cukrzyca,</li><li>e. atak drgawek,</li><li>f. zadławienia (niemowlę, dziecko, osoba dorosła),</li><li>g. anafilaksja,</li><li>h. padaczka,</li><li>i. porażenie prądem elektrycznym.</li></ol></li><li>4. Podstawowe zasady opatrywania ran:<ol style="list-style-type: none"><li>a. wybór właściwego opatrunku przy zabezpieczeniu rany lub krwotoku z różnych części ciała,</li><li>b. postępowanie w przypadku oparzeń,</li><li>c. postępowanie w przypadku poważnych ran i krwotoków,</li><li>d. ciało obce w ranie, zasady postępowania w zakresie pierwszej pomocy,</li><li>e. postępowanie w przypadku amputacji i zmiężdżeń,</li><li>f. zasady i sposoby doraźnego unieruchamiania złamań, zwichnięć, skręceń,</li><li>g. postępowanie w przypadku urazów kręgosłupa i głowy.</li></ol></li><li>5. Omówienie praktycznego zastosowania ww. zasad udzielania pierwszej pomocy w punkcie dziennego opiekuna (przekazywanie informacji rodzicom o incydentach, leki ratujące życie, podniesienie wrażliwości opiekunów na sytuacje zdrowotne dzieci).</li><li>6. Apteczka pierwszej pomocy – omówienie, prezentacja.</li></ol>	
<b>IV</b>	<b>Przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy</b>	<b>2 godziny</b>
	<ol style="list-style-type: none"><li>1. Podstawowe informacje o higienie osobistej, bezpieczeństwie i higienie pracy, aktach normatywnych i ich zastosowaniu:<ol style="list-style-type: none"><li>a. akty normatywne regulujące bezpieczeństwo i higienę pracy, ochronę przeciwpożarową, ochronę środowiska,</li><li>b. podstawowe pojęcia z zakresu bhp,</li><li>c. porządek i czystość w miejscu pracy – ich wpływ na zdrowie i bezpieczeństwo pracownika,</li></ol></li></ol>	

**Program szkolenia *Dzienny opiekun 160 godzin* organizowanego przez Zespół Żłobków m.st. Warszawy**

- d. profilaktyczna opieka lekarska – zasady jej sprawowania w odniesieniu do stanowiska opiekunki dziecięcej,
  - e. zasady higieny w pracy opiekunki dziecięcej zgodnie z miejscem pracy,
  - f. Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego w placówce opiekuńczo-wychowawczej,
  - g. zastosowanie środków gaśniczych w konkretnych sytuacjach,
  - h. sygnały i znaki bezpieczeństwa oraz inne sygnały alarmowe.
2. Podstawy ergonomii, fizjologii oraz bezpieczeństwa pracy:
- a. przygotowanie stanowiska pracy opiekunki dziecięcej zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska,
  - b. źródła i skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka,
  - c. sposoby i procedury zapobiegania zagrożeniom zdrowia i życia swojego i podopiecznych podczas wykonywania prac zawodowych,
  - d. środki ochrony indywidualnej i zbiorowej, środki techniczne ochrony przed zagrożeniami,
  - e. ocena stanu pomieszczeń, w których przebywają dzieci, urządzeń higieniczno-sanitarnych, pomocy dydaktycznych,
  - f. choroby zawodowe opiekunki dziecięcej.
3. Zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i środowiska w Polsce:
- a. zadania i uprawnienia poszczególnych organów pełniących nadzór nad warunkami pracy oraz ochroną środowiska naturalnego w Polsce,
  - b. stosowanie zaleceń instytucji i służb działających w zakresie ochrony pracy i środowiska podczas wykonywania zadań zawodowych opiekunki dziecięcej.
4. Prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy:
- a. prawa i obowiązki pracodawcy i pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy i z tytułu wypadku przy pracy,
  - b. konsekwencje nieprzestrzegania obowiązków przez pracownika i pracodawcę w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy,
  - c. prawa i obowiązki pracownika, który uległ wypadkowi przy pracy, wynikające z przepisów prawa (w tym rodzaje świadczeń).

**VII Efektywna komunikacja z rodzicami**

**4 godziny**

- 1. Rola i pozycja rodzica w punkcie dziennego opiekuna. Zasady dobrej adaptacji rodzica.
- 2. Korzyści z efektywnej współpracy z rodzicami.
- 3. Efektywna komunikacja z rodzicami – zasady współpracy:
  - a. nawiązanie relacji (zaufanie i profesjonalizm),
  - b. aktywna i systematyczna współpraca,
  - c. partnerstwo/współdziałanie,
  - d. wielostronny przepływ informacji,
  - e. jedność działań,
  - f. zasady etyczne.
- 4. Różnorodne możliwości efektywnej współpracy z rodzicami i zasady ich organizacji:
  - a. zebrania z rodzicami,
  - b. rozmowy indywidualne,
  - c. rada rodziców,
  - d. strona internetowa oraz tablice informacyjne,
  - e. aplikacja żłobkowa,
  - f. zajęcia otwarte, uroczystości w punkcie dziennego opiekuna, dni otwarte,
  - g. ankiety satysfakcji.

5. Zasady i praktyczne wskazówki udzielania informacji o dziecku:
  - a. bezpieczeństwo dzieci i opiekunów,
  - b. przygotowanie do rozmowy,
  - c. życzliwe nastawienie i zrozumienie dla rodzica,
  - d. jak rozmawiać z rodzicem i jak go słuchać.

**BLOK IV**

**PRAKTYKI ZAWODOWE**

**łącznie 30 godzin**

**Miejsce realizacji praktyk zawodowych:** Zajęcia praktyczne uczestnicy kursu będą realizować w punktach dziennego opiekuna wchodzących w skład Zespołu Żłobków m.st. Warszawy lub innym wskazanym przez uczestnika szkolenia. Szczegóły realizacji praktyk zawodowych są określone Regulaminem odbywania praktyki zawodowej dla opiekuna dzieci do lat 3 i dziennego opiekuna w Zespole Żłobków m.st Warszawy.

**Warunki przystąpienia do praktyk:** Warunkiem przystąpienia do praktyk zawodowych jest:

- ukończenie części teoretycznej szkolenia z uwzględnieniem dopuszczalnej liczby godzin nieobecności,
- przedstawienie przez uczestnika kursu przed rozpoczęciem praktyk negatywnego badania w kierunku nosicielstwa Salmonella i Shighella, zgodnego z ustawą z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi,
- niefigurowanie w Rejestrze Sprawców Przystępstw na Tle Seksualnym oraz
- wystawienie przez organizatora praktyk upoważnienia do przetwarzania danych osobowych dzieci w punkcie dziennego opiekuna i ich rodziców.

**Warunki realizacji praktyk:** Praktyka zawodowa będzie realizowana na podstawie opracowanego przez organizatora regulaminu praktyki zawodowej. W trakcie praktyk będzie prowadzony dziennik praktyk, który po ich zakończeniu zostanie zaopiniowany przez opiekuna praktyk.

**I Zapoznanie się ze strukturą organizacyjną punktu dziennego opiekuna i prowadzoną dokumentacją 4 godziny**

1. Zapoznanie z regulaminem organizacyjnym, planami pracy, instrukcją BHP i PPOŻ, zakresem obowiązków opiekuna.
2. Zapoznanie się z dokumentami dotyczącymi uczęszczających do placówki dzieci (karta informacyjna, umowa, oświadczenia rodzica).
3. Misja i wizja Zespołu Żłobków m.st Warszawy.
4. Regulamin realizacji praktyk.

**II Poznanie warunków i specyfiki pracy w punkcie dziennego opiekuna 4 godziny**

1. Aseptyka oraz antyseptyka w punkcie dziennego opiekuna w praktyce
  - a. praktyczna prezentacja procedury mycia i dezynfekcji rąk,

**Program szkolenia *Dzienny opiekun 160 godzin* organizowanego przez Zespół Żłobków m.st. Warszawy**

- b. procedury mycia i dezynfekcji powierzchni w punkcie dziennego opiekuna,
  - c. procedury mycia i dezynfekcji przedmiotów używanych przez dzieci: zabawek, nocników, leżaków.
2. Zasadność używania środków ochrony osobistej (odzież robocza, maseczki, czepki oraz rękawiczki).
3. Omówienie standardów postępowania w sytuacji wystąpienia objawów chorobowych u dziecka (gorączka, urazy ciała, stany zagrożenia życia).
4. Omówienie zasad organizacji odpoczynku dzieci (pory dnia, warunki, długość).
5. Omówienie zasad organizacji posiłków.
6. Omówienie zasad organizacji bezpieczeństwa dzieci we wszystkich punktach realizacji planu ramowego dnia pobytu dzieci.

**III Prowadzenie zajęć indywidualnych i grupowych z dziećmi według wcześniej przygotowanych scenariuszy zajęć. Obserwacja i samodzielne wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych i higienicznych 22 godziny**

1. Mycie i pielęgnacja dziecka
  - a. zmiana pieluszki (profilaktyka bioder),
  - b. zmiana bielizny i ubrania,
  - c. systematyczne dbanie o czystość rąk i buzi,
  - d. wspieranie dziecka w trakcie posiłków / pomoc dziecku w trakcie posiłków.
2. Przygotowanie tygodniowego planu pracy oraz scenariusza zajęć pod nadzorem opiekuna praktyk oraz jego współrealizacja.
3. Przeprowadzenie przygotowanych i uzgodnionych z opiekunem praktyk zajęć z dziećmi (zajęcia indywidualne i grupowe na podstawie scenariusza).
4. Aktywna opieka nad dziećmi znajdującymi się w punkcie dziennego opiekuna. Samodzielność w organizacji pracy, dbałości o bezpieczeństwo dzieci i realizację ich potrzeb.